

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

в січні–квітні 2019 року

НАСЕЛЕННЯ

Чисельність **наявного населення** в області, за оцінкою, на 1 квітня 2019р. становила 1001,9 тис. осіб. Упродовж січня–березня 2019р. кількість жителів Чернігівщини зменшилася на 3813 осіб.

Порівняно із січнем–березнем 2018р. обсяг природного скорочення збільшився на 332 особи.

Упродовж січня–березня 2019р. народилися 1523 малюки. Кількість померлих склала 5258 осіб.

ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

У січні–березні 2019р. **середньомісячна номінальна заробітна плата** штатних працівників підприємств, установ та організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно із січнем–березнем 2018р. зросла на 19,1% й становила 7421 грн.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися: фінансова та страхова діяльність, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування, а серед промислових видів діяльності – добувна промисловість і розроблення кар'єрів, виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, виробництво електричного устаткування, де заробітна плата перевищила середній показник в економіці області в 1,7–1,2 раза.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався у сфері творчості, мистецтва та розваг, у тимчасовому розміщуванні й організації харчування, у виробництві меблів, іншої продукції, ремонті і монтажі машин і устаткування й не перевищував 72% середнього показника в області.

Індекс реальної заробітної плати в січні–березні 2019р. порівняно з відповідним періодом 2018р. становив 109,7%.

Загальна сума **заборгованості з виплати заробітної плати** впродовж січня–березня 2019р. зменшилася на 5,2 млн.грн (на 30,1%) та на 1 квітня 2019р. становила 12 млн.грн, що дорівнює 0,8% від фонду оплати праці, нарахованого за березень 2019р.

Борги працівникам економічно активних підприємств становили 10,6 млн.грн. Їхні розміри зменшилися впродовж січня–березня 2019р. на 973,4 тис.грн (на 8,4%). Найбільша заборгованість серед економічно активних підприємств спостерігалася в промисловості – 7,4 млн.грн (69,5% загальної суми).

Кількість працівників економічно активних підприємств, які вчасно не отримали заробітну плату, на 1 квітня 2019р. становила 878 осіб (0,5% загальної кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області).

Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 12079 грн, що 1,6 раза більше від середньої заробітної плати, нарахованої за березень 2019р.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

У січні–березні 2019р. призначено **субсидії на оплату житлово-комунальних послуг** 32,5 тис. домогосподарств, з них у міських поселеннях – 20,7 тис., у сільській місцевості – 11,8 тис.

Сума призначених субсидій у січні–березні 2019р. становила 29,3 млн.грн, з неї в міських поселеннях – 20,8 млн.грн, у сільській місцевості – 8,5 млн.грн.

Середній розмір призначеної субсидії на одне домогосподарство в березні 2019р. становив 674,4 грн (у лютому 2019р. – 995,6 грн).

Крім того, у січні–березні 2019р. 6,8 тис. домогосподарств області було призначено **субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива**, з них у міських поселеннях – 1,5 тис., у сільській місцевості – 5,3 тис. Сума призначених субсидій становила 20,5 млн.грн.

Середній розмір призначеної в березні 2019р. субсидії цього виду на одне домогосподарство становив 3059,2 грн (у лютому 2019р. – 2962,2грн).

У січні–березні 2019р. сума субсидій, отриманих домогосподарствами на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, становила 4,7 млн.грн.

У січні–березні 2019р. населенням області **сплачено за житлово-комунальні послуги** 1154,4 млн.грн, що становить 81,4% нарахованих за цей період сум. За постачання електричної енергії сплачено 205,7 млн.грн.

На кінець березня 2019р. заборгованість населення зі сплати за постачання природного газу становила 680 млн.грн, за централізоване опалення та постачання гарячої води – 341,3 млн.грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 50,9 млн.грн, за централізоване постачання холодної води та водовідведення – 29,6 млн.грн, за вивезення побутових відходів – 9 млн.грн, за постачання електричної енергії – 110,4 млн.грн.

СПОЖИВЧІ ЦІНИ

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–квітні 2019р. в області становив 103,2%, в Україні – 103,4%.

На продовольчому ринку найбільше (на 48,9%) подорожчали овочі, на 4,6–6,9% – макаронні вироби, продукти переробки зернових, хліб, масло, сири та фрукти. Водночас яйця знизилися в ціні на 21,1%, рис – на 5%.

Тютюнові вироби стали дорожчими на 5,8%, алкогольні напої – на 4,2%.

Ціни (тарифи) на утримання будинків та прибудинкових територій збільшилися на 19,5%, опалення – на 17,4%, гарячу воду – на 16,3%, холодну воду – на 8,8%, каналізацію – на 6,1%.

Проїзд у залізничному пасажирському транспорті став дорожчим на 43%, у автодорожньому – на 6,1%, проте паливо та мастила знизилися в ціні на 6,5%.

Вартість місцевого телефонного зв'язку зросла на 17,7%, поштових послуг – на 14,3%, мобільного зв'язку – на 13,2%, Інтернету – на 10,5%.

ПРОМИСЛОВІСТЬ

У січні–квітні 2019р. порівняно із січнем–квітнем 2018р. **індекс промислової продукції** становив 95,9%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяги промислового виробництва проти минулорічного показника склали 106,1%, у **переробній промисловості** – 93,1%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг промислової продукції зменшився на 7%. Зменшилося виробництво молока та вершків незгущених й без додавання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1%, але не більше 6%, у первинних пакуваннях об'ємом нетто не більше 2 л – на 2,5%, виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі (крім виробів ковбасних з печінки та страв готових) – на 5,8%, хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання – на 8,7%, сиру свіжого неферментованого (недозрілого і невитриманого; уключаючи сир із молочної сироватки та кисломолочного сиру) – на 11,6%, борошна пшеничного чи пшенично-житнього – на 21,1%, яловичини і телятини, свіжих чи охолоджених - туш, напівтуш, четвертин необвалених – на 25,1%, молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів – на 29,4%, сиру тертого, порошкового, голубого та іншого неплавленого (крім свіжого сиру, сиру із молочної сироватки та кисломолочного сиру) – на 42%, масла вершкового жирністю не більше 85% – на 51,9%.

Водночас зросло виробництво олії соняшникової та її фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих) у 4,5 раза, свинини свіжої чи охолодженої - туш, напівтуш (уключаючи оброблених сіллю чи консервантами для тимчасового зберігання) – на 63,7%.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції становив 85,3%, у виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності – 78,9%, у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – 100,1%, у виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 110,6%, у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, – 144,3%, у машинобудуванні – 81,1%.

У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря випуск промислової продукції проти січня–квітня 2018р. склав 96,8%.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Індекс сільськогосподарської продукції в січні–квітні 2019р., за розрахунками, становив 100,3% до січня–квітня 2018р., у т.ч. в підприємствах – 103,9%, господарствах населення – 96,5%.

За розрахунками, на 1 травня 2019р. загальна кількість **великої рогатої худоби** була 192,0 тис. голів (на 3,3% менше 1 травня 2018р.), у т.ч. **корів** – 102,0 тис. (на 4,3% менше); **свиней** – 183,8 тис. (на 9,1% більше), **овець і кіз** – 41,4 тис. (на 3,5% менше), **птиці всіх видів** – 3264,0 тис. голів (на 4,2% більше).

У господарствах населення утримувалося 43,6% загальної кількості великої рогатої худоби, у т.ч. корів – 55,9%; 39,6% – свиней, 94,4% – овець і кіз та 91,0% – птиці свійської.

Господарствами всіх категорій у січні–квітні 2019р. реалізовані на забій 18,3 тис.т **худоби та птиці** (у живій масі), що на 7,0% більше, ніж у січні–квітні 2018р., вироблені 156,6 тис.т **молока** (на 1,2% менше) та 98,9 млн.шт **яєць** (на 0,5% менше).

Питома вага господарств населення в загальному виробництві як м'яса, так і молока становила 47,5%, яєць – 81,9%.

На 1 травня 2019р. в підприємствах, які вирощують, та підприємствах, що займаються зберіганням і переробленням культур зернових та зернобобових, **було в наявності** 888,8 тис.т зерна (на 46,5% більше проти 1 травня 2018р.), у т.ч. 786,1 тис.т кукурудзи, 56,9 тис.т пшениці, 16,6 тис.т ячменю, 5,4 тис.т жита. Насіння соняшнику зберігалось 42,5 тис.т (на 2,2% більше, ніж рік тому).

БУДІВНИЦТВО

У січні–квітні 2019р. підприємствами області **вироблено будівельної продукції** на суму 361,9 млн.грн. Індекс будівельної продукції в січні–квітні 2019р. порівняно із січнем–квітнем 2018р. становив 209,7%.

Порівняно із січнем–квітнем 2018р. виробництво будівельної продукції зросло у 2,1 раза, у т.ч. з будівництва будівель – у 2,1 раза (житлових – на 94,8%, нежитлових – у 2,3 раза), інженерних споруд – на 92,2%.

Нове будівництво, реконструкція та технічне переоснащення становили 83,3% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, капітальний і поточний ремонт – 8,6% та 8,1% відповідно.

У січні–березні 2019р. в області прийнято в експлуатацію 46 тис.м² **загальної площі житла (нове будівництво)**, з яких 13,4 тис.м² (або 29,2% загального обсягу житла) відповідно до Порядку прийняття в експлуатацію об'єктів, збудованих без дозвільного документа на виконання будівельних робіт, затвердженого наказом Мінрегіону від 03.07.2018 № 158 (далі – Порядок).

Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла в січні–березні 2019р. порівняно із січнем–березнем 2018р. збільшилась у 2,3 раза, при цьому без урахування площі, прийнятої в експлуатацію відповідно до Порядку, – на 65,9%.

У міських поселеннях прийнято в експлуатацію 37,3 тис.м² загальної площі житла (81,2% загального обсягу), у сільській місцевості – 8,7 тис.м² (18,8%). Обсяги прийнятого в експлуатацію житла в міських поселеннях порівняно із січнем–березнем 2018р. зросли у 2,6 раза, у сільській місцевості – на 70,2%.

Крім того, у січні–березні 2019р. в області прийнято в експлуатацію дачні та садові будинки нового будівництва загальною площею 2,2 тис.м², з яких 1,7 тис.м² – відповідно до Порядку. Загальна площа прийнятих в експлуатацію дачних і садових будинків порівняно із січнем–березнем 2018р. збільшилась у 2,3 раза.

КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

У січні–березні 2019р. підприємства та організації області за рахунок усіх джерел фінансування освоїли 1495,1 млн.грн капітальних інвестицій, що на 20,7% менше від обсягу капітальних інвестицій у січні–березні 2018р.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (99,1% загального обсягу) спрямовано в матеріальні активи.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 1200,9 млн.грн (80,3%).

Кредити банків та інші позики становили 91,1 млн.грн (6,1%), кошти населення на будівництво житла – 70,1 млн.грн (4,7%). За рахунок коштів державного бюджету освоєно 32,2 млн.грн (2,2%), місцевих бюджетів – 90,4 млн.грн (6%).

У структурі капітальних інвестицій за видами економічної діяльності переважало сільське, лісове та рибне господарство – 57,3% загального обсягу, на будівництво припадало 11,8%, на промисловість – 10,7%, на державне управління й оборону; обов’язкове соціальне страхування – 6%.

Частка освоєних капітальних інвестицій підприємствами оптової та роздрібною торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів склала 3,3%, підприємствами транспорту, складського господарства, поштової та кур’єрської діяльності – 2,3%.

Капітальні інвестиції в житлове будівництво збільшилися на 35,6% порівняно із січнем–березнем 2018р.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У січні–березні 2019р. експорт **товарів** становив 191845,7 тис.дол. США, імпорт – 95455,1 тис.дол. Порівняно із січнем–березнем 2018р. експорт збільшився на 6,9% (на 12323,7 тис.дол.), імпорт зменшився на 21,7% (на 26474,7 тис.дол.). Позитивне сальдо становило 96390,6 тис.дол. (у січні–березні 2018р. також позитивне – 57592,2 тис.дол.).

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із січнем–березнем 2018р. збільшилася частка зернових культур, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання, готових харчових продуктів, деревини й виробів із деревини. Натомість зменшилася частка паперу та картону, текстильних матеріалів та текстильних виробів, взуття, насіння і плодів олійних рослин.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 96199,8 тис.дол., або 50,1% від загального обсягу експорту (у січні–березні 2018р. – 69723,1 тис.дол., або 38,8%), та збільшився порівняно із січнем–березнем 2018р. на 26476,7 тис.дол., або на 38%.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися до Іспанії, Нідерландів, Італії та Румунії.

Серед інших країн світу найбільше експортувалися товари до Єгипту, Азербайджану, Білорусі, Туреччини та Ізраїлю.

Серед найбільших країн-партнерів експорт товарів збільшився до Азербайджану в 5,8 раза, Іспанії – в 1,9 раза, Нідерландів – на 21,9%; зменшився до Туреччини – на 40,9%, Єгипту – на 18,3%, Білорусі – на 11,4%, Ізраїлю – на 9,7%, Італії – на 8,1%, Румунії – на 1,3%.

У загальному обсязі імпорту товарів збільшилася частка готових харчових продуктів, засобів наземного транспорту, крім залізничного, продукції хімічної та пов’язаних з нею галузей промисловості, полімерних матеріалів, пластмас та виробів із них, шкур необроблених, шкіри

вичиненої. Зменшилася частка машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання, паперу та картону, текстильних матеріалів та текстильних виробів, мінеральних продуктів, недорогоцінних металів та виробів із них.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 41255,9 тис.дол., або 43,2% загального обсягу (у січні–березні 2018р. – відповідно 65885,1 тис.дол. та 54%), та зменшився проти січня–березня 2018р. на 24629,2 тис.дол., або на 37,4%.

Серед країн ЄС найвагоміші імпорتنі поставки товарів надходили з Німеччини, Литви, Італії та Великої Британії.

Серед інших країн світу найбільші імпорتنі поставки товарів надходили з Білорусі, Китаю, Російської Федерації, Бразилії та Індії.

Порівняно із січнем–березнем 2018р. імпорт товарів збільшився з Великої Британії та Бразилії – в 1,9 раза з кожної, Індії – в 1,6 раза, Білорусі – на 10,1%; зменшився з Німеччини – у 2,6 раза, Російської Федерації – у 2,1 раза, Італії – на 32,1%, Литви – на 19,9%, Китаю – на 5,3%.

У січні–березні 2019р. експорт **послуг** становив 6660,2 тис.дол. США, імпорт – 8432,8 тис.дол. Порівняно із січнем–березнем 2018р. експорт збільшився на 4,3% (на 276,5 тис.дол.), імпорт – на 38,1% (на 2325,6 тис.дол.). Негативне сальдо становило 1772,6 тис.дол. (у січні–березні 2018р. позитивне – 276,5 тис.дол.).

У загальному обсязі експорту послуг порівняно із січнем–березнем 2018р. збільшилася частка ділових послуг. Натомість зменшилася частка послуг з переробки матеріальних ресурсів, транспортних послуг, у сфері телекомунікації, комп'ютерних та інформаційних.

Обсяг експорту послуг країнам Європейського Союзу становив 5036,6 тис.дол., або 75,6% від загального обсягу експорту (у січні–березні 2018р. – 5120,8 тис.дол., або 80,2%), та зменшився порівняно із січнем–березнем 2018р. на 84,2 тис.дол., або на 1,6%.

Основними партнерами в експорті послуг були Румунія, Нідерланди, США, Німеччина, Італія, Литва, Канада, Естонія та Чехія.

Проти січня–березня 2018р. зріс експорт послуг до Чехії, Естонії, США, Нідерландів, Литви; зменшився до Німеччини, Канади, Італії та Румунії.

У загальному обсязі імпорту збільшилася частка ділових послуг, роялті та інших послуг, пов'язаних із використанням інтелектуальної власності та транспортних. Зменшилася частка послуг пов'язаних із подорожами.

Імпорт послуг від країн Європейського Союзу становив 8019,2 тис.дол., або 95,1% (у січні–березні 2018р. – відповідно 5758,8 тис.дол. та 94,3%), та збільшився проти січня–березня 2018р. на 2260,4 тис.дол., або на 39,3%.

Основними партнерами в імпорті послуг були Велика Британія, Польща, Російська Федерація та Литва.

Порівняно із січнем–березнем 2018р. імпорт послуг зріс з усіх цих країн.

У січні–березні 2019р. в економіку Чернігівської області іноземними інвесторами із 4 країн світу вкладено 3016,6 тис.дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу).

Обсяг прямих інвестицій (акціонерного капіталу), унесених в економіку Чернігівської області з початку інвестування, на 1 квітня 2019р. становив 438253,9 тис.дол. США.

Інвестиції надійшли з 38 країн світу. З країн ЄС з початку інвестування внесено 417501,6 тис.дол. (95,3% загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 20752,3 тис.дол. (4,7%).

До основних країн-інвесторів, на які припадає 96,1% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Велика Британія, Польща, Кіпр, Нідерланди, Китай, Швейцарія, Латвія, Туреччина.

На підприємствах промисловості області зосереджено 91,8% загального обсягу прямих інвестицій, на підприємствах сільського, лісового та рибного господарства – 4,3%, у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 1,6%, тимчасового розміщування й організації харчування – 1,1%, в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном – 0,4%.

ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Оборот роздрібної торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–квітні 2019р. становив 5964,3 млн.грн, що в порівнянних цінах на 1,4% більше від обсягу січня–квітня 2018р.

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі (юридичних осіб) у січні–квітні 2019р. становив 3931,6 млн.грн і в порівнянних цінах зріс проти січня–квітня 2018р. на 4,9%.

ТРАНСПОРТ

У січні–квітні 2019р. вантажооборот підприємств транспорту становив 319,3 млн.ткм, або 93% від обсягу січня–квітня 2018р. Підприємствами транспорту **перевезено** 643,9 тис.т **вантажів**, що становить 127,7% від обсягу січня–квітня 2018р.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) за січень–квітень 2019р. виконано вантажооборот в обсязі 316,4 млн.ткм, який зменшився на 7,9% порівняно із січнем–квітнем 2018р. та перевезено 620,2 тис.т вантажів, що на 23% більше, ніж у січні–квітні 2018р.

Річковим транспортом перевезено вантажів у обсязі 23,7 тис.т.

У січні–квітні 2019р. усіма видами транспорту виконано пасажирооборот в обсязі 227,7 млн.пас.км, послугами **пасажирського транспорту** скористалися 25,6 млн пасажирів, що становить, відповідно, 92,5% та 89,8% від обсягу січня–квітня 2018р.

Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 12,3 млн пасажирів, що становить 89,6% рівня січня–квітня 2018р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців становили 4,5 млн пасажирів (92,1% до січня–квітня 2018р.).

Міським електротранспортом перевезено 13,3 млн пасажирів, що становить 89,9% рівня січня–квітня 2018р.

Головне управління статистики
у Чернігівській області